

Aanscherpingen noodzakelijk om de R deze zomer onder 1 te krijgen

De Deltavariant is bijzonder besmettelijk: het RIVM schat $R_0=6$, dus meer dan de dubbele vergelijking met de originele variant. Ondanks vaccinaties, zomerweer, afstand houden, en Testen voor Toegang, veroorzaakt de Delta nu al een $R_t >1,4$. Een toename van factor 1,4 per 4 dagen betekent (ongeveer) een *verdubbeling* per week. Als er niets tegen wordt gedaan, gaat dat hard.

“Zolang de ziekenhuisopnames laag blijven hoeft het beleid niet te worden aangepast”

Dit is een cruciale en veelgehoorde **misvatting**. De uitstekende voortgang van vaccinaties, zal in september leiden tot minstens 75% volledig beschermde (jong)volwassenen (plus een percentage via natuurlijke immuniteit, maar minus een vergelijkbaar percentage omdat vaccins nooit volledig beschermen tegen ziekenhuisopname). Met andere woorden: een kwart van de bevolking (4,2M) is nog altijd niet beschermd tegen ziekenhuisopname. Als een 4e golf zelfs maar een derde van hen zou besmetten (1,3M), en 1,2% moet naar het ziekenhuis, zijn dat 15.000 opnames, waarvan 20% (3.000) op de IC. Overbelasting van de zorg is helaas in het komende jaar nog steeds een reëel scenario.

Jonge patiënten waardoor druk op ziekenhuizen later-en meer abrupt-piekt.

Omdat de geïnfecteerden in het begin van deze golf jong zijn, zal het minstens 6 weken duren voordat er druk op de ziekenhuizen komt. Dan is de golf mogelijk al 6 maal verdubbeld en zouden er dus **>50K** positieve tests per dag zijn (en mogelijk een tekort aan tests). Dat betekent dat er aan het eind van de zomer al een oncontroleerbare situatie ontstaat (o.a. BCO overbelast), zodat er in de herfst/winterperiode nieuwe lockdowns zullen volgen. Een grote slag voor het moreel, maar ook voor de oprabbende economie en financiën, omdat nieuwe steunpakketten nodig zullen zijn.

Een andere reden waarom we in de komende twee maanden de nog niet gevaccineerde (jonge) mensen moeten beschermen tegen besmetting is **LongCovid**. Maar liefst 10-20% van de geïnfecteerden wordt in enige tot ernstige mate hierdoor getroffen met nadelige gevolgen voor het lichamelijk en psychologisch welbevinden, loopbaanontwikkeling en arbeidsuitval.

Tot slot: als **Nederland wederom significant hogere besmettingscijfers dan buurlanden** krijgt zal dit in combinatie met de huidige versoepelingen leiden tot hernieuwde wrevel bij buurlanden. Dat is niet wenselijk. Met name als dit -opnieuw- gepaard gaat met reisrestricties voor Nederlanders, zeker tijdens de zomervakantie.

Derhalve het pleidooi om het beleid **nu** aan te scherpen teneinde de R_t omlaag te brengen in de zomer, om deze Delta golf tegen te houden zolang de vaccinatiecampagne nog loopt. Als die campagne klaar is, zal R_t verder gedaald zijn en kunnen we met minder stress de herfst/winter in.

Voorgestelde aanscherpingen om R_t te verlagen:

1. Niet afschalen van het bron- en contactonderzoek, maar juist opschalen. Gebruik de extra tijd die BCO-medewerkers hebben om meer contacten op te sporen.
2. Dicht de lekken in het gebruik van de CoronaCheck app: verkort de geldigheidsduur van een negatieve test tot 24 uur, zoals gemeld in het OMT-advies. Organiseer controles op de controles aan de deur, met steekproeven binnen en sancties voor bedrijven die niet goed controleren.
3. Zorg dat ieder die de CoronaCheck app gebruikt aangespoord wordt ook CoronaMelder app te installeren. Voer hier ook een communicatiecampagne op. In besmettings-situaties met anonieme contacten is de CoronaMelder app een broodnodige aanvulling op het BCO.
4. Op termijn als $R >1$ blijft: het terugdraaien van de opening van de grootste brandhaarden die in het BCO worden vastgesteld; naar het nu schijnt, nachtgelegenheden.

5. Vervang het icoontje van 'handen wassen' door 'ventileren', en besteed aandacht aan het vermijden van besloten, slecht geventileerde ruimtes, in regelmatige persconferenties. Geef basisrichtlijnen voor het vermijden van verspreiding door de lucht (zie onder).

Dit laatste punt is onderwerp geweest van verhit debat, maar ook voortschrijdend inzicht: het inademen van uitgedemde lucht wordt bijv. door CDC nu als eerste verspreidingsweg genoemd: <https://bit.ly/3AFIYz5> en goed beschreven in dit korte paper in The Lancet: <https://bit.ly/3iKvACo>

Daarnaast wijst de hoge R_0 van de Delta variant op (meer) verspreiding door de lucht. Dezelfde kant op wijzen meerdere super-spread events, sinds de versoepelingen van 1 juli 2021, waaronder een cluster met >180 besmettingen bij 1 evenement. Daarmee is de tijd gekomen, net als onze buurlanden, om concrete aandacht te geven aan het beperken van verspreiding door de lucht.

Concrete basisrichtlijnen om besmetting door de lucht tegen te gaan (TU Delft):

Thuis (advies):

- Regelmatig ventileren (doorluchten) van alle ruimtes middels verse lucht, door ramen (en deuren) te openen of, wanneer aanwezig, het mechanisch ventilatiesysteem op maximaal verse lucht (dus geen hergebruikte lucht) te zetten.
- Minimaliseer aantal bezoekers, en houdt afstand. Ventileer tijdens en na bezoek.
- Zet airconditioningsystemen die alleen aanwezige lucht koelen, uit tijdens bezoek.

Contactberoepen (kappers, fysio, massage etc.), bars/restaurants:

- Ventileren zodanig dat CO_2 concentratie beneden 800 ppm blijft (gebruik een CO_2 meter). Het beste is dit m.b.v. een mechanisch ventilatiesysteem te realiseren.
- Gebruik van mobiel HEPA-filtersysteem is een alternatief mits geluidsoverlast en tocht geen probleem is. Eisen t.a.v. plaatsing en capaciteit zullen moeten worden opgesteld.

Sport-accommodaties/theaters/musea/clubs: verplicht mechanisch ventilatiesysteem. Zie verder de omschrijving hierboven.

Scholen:

- Ventileren zodanig dat de CO_2 concentratie in een klaslokaal onder 800 ppm (400 ppm boven de buitenlucht concentratie) blijft (frisse scholen eis klasse A).
- CO_2 concentratie liefst op 2 punten op 1,1-1,60m van vloer meten: tenminste op meetpunt aan de wand tegenover de gevelkant (met ramen) en daarnaast op meetpunt wand achter de leerkracht. Bij mechanische ventilatie (toe- en afvoer) is 1 meetpunt voldoende.
- Indien met ventilatie de CO_2 concentratie toch te hoog blijft: probeer met verminderde bezetting en duur lestijd de CO_2 concentratie te verlagen.
- In het geval van een mechanisch ventilatiesysteem, zou om energie te besparen een HEPA-filter in de luchtbehandelingskast kunnen worden aangebracht om in de hergebruikte, gerecirculeerde lucht de hoeveelheid deeltjes te reduceren.
- Afstand houden (minimaal 1 meter) en gebruik van mondkapjes wordt aanbevolen met name in klaslokalen of andere plekken waar men langere tijd verblijft.

Prof. dr. P.A. Boncz, CWI & Vrije Universiteit Amsterdam en lid VWS Begeleidingscommissie Digitale Ondersteuning Bestrijding COVID-19 (DOBC), Prof. dr. ir. P.M. Bluysen, Technische Universiteit Delft, Dr. I. Jongenelen, neurowetenschapper UHN Research Europe en Raad van Advies Tech Tegen Corona (TTC), Drs. E. van der Steenhoven, voorzitter TTC en lid VWS Begeleidingscommissie DOBC